

**Załącznik
do uchwały Nr V/54/11
Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach
z dnia 28 stycznia 2011 r.**

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY
NA 2011 ROK**

Do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, których realizacja prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Program ten stanowi część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i jest realizowany przez :

1. Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez działania specjalisty w zakresie wykonywania zadań przy realizacji Gminnego Programu z zastrzeżeniem punktu 2 i 3.
2. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przez podejmowanie czynności wobec osób o leczenie odwykowe oraz kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
3. Urząd Gminy i Miasta w zakresie dochodów oraz udzielanych dotacji na jego zadania.

Ponadto przy realizacji zadań Gminnego Programu mogą współpracować inne podmioty zajmujące się problematyką uzależnień.

Realizacja zadań Gminnego Programu w wyżej wymienionym zakresie działań finansowana jest ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ze środków tych finansowane są w ramach umów o pracę, wynagrodzenia specjalisty oraz pracowników świetlic terapeutyczno-środowiskowych w zakresie wykonywania zadań przy realizacji Gminnego Programu.

Działania w zakresie zadań określonych w Gminnym Programie inicjuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

**DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I INNYCH ZAGROZEŃ SPOŁECZNYCH DLA
GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY.**

Skalę problemów określono na podstawie wskaźników z badań ogólnopolskich oraz raportu z badań monitoringowych dla Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny z 2004 roku.

Na tej podstawie można oszacować, że na ogólną liczbę 41.093 mieszkańców około 1.030 osób jest uzależnionych od alkoholu, a około 2.880 osób to pijący nadmiernie i szkodliwie.

Około 3.700 osób (w tym ok. 1850 dzieci) żyje w rodzinach z problemem alkoholowym, a około 2.460 osób doświadcza z tego tytułu różnych form przemocy .

W 2009 roku na ogólną liczbę 698 rodzin korzystających z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej, z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny, korzystało 21 rodzin, co stanowi 3,0 % wszystkich rodzin korzystających z pomocy OPS-u.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego - Świetlica Środowiskowa w dzielnicy Leszczyny oraz Świetlica Środowiskowa w dzielnicy Czerwionka wspomagały w funkcjach rozwoju dziecka 46 rodzin z dysfunkcją nadużywania alkoholu.

Placówki te obejmowały opieką socjoterapeutyczną 209 dzieci i młodzieży.

W zajęciach Klubu Młodzieżowego uczestniczyło 76 osób, a w Klubie Malucha 8 dzieci.

Zostały udzielone 223 konsultacje indywidualne dla dzieci i rodziców.

Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Miejską wynosi 180, w tym 60 punktów to lokale gastronomiczne, a 120 to sklepy.

Na koniec 2009 roku liczba wszystkich punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosiła w gminie 164 (w tym 54 lokale i 110 sklepów), co stanowi 1 punkt na 251 mieszkańców.

Natomiast punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% było 122 (w tym 36 lokali i 86 sklepów), co stanowi 1 punkt na 337 mieszkańców.

Wydano 26 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Podjęto 12 decyzji w sprawie wygaśnięcia zezwoleń z tytułu nie dokonania opłaty ustawowej.

W Punkcie Konsultacyjnym ds. uzależnień i przemocy w rodzinie, działającym w ramach OPS-u w dzielnicy Czerwionka udzielono w 2009 roku 640 konsultacji psychologicznych, porad prawnych i socjalnych dla 262 osób zgłaszających problem uzależnień i przemocy.

Przeprowadzono 129 interwencji kryzysowych.

Członkowie GKRPA przeprowadzili 12 rozmów wspierająco-motywujących z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym oraz 55 rozmów interwencyjno-motywujących z osobami zgłoszonymi w związku z nadużywaniem przez nie alkoholu.

W 2009 roku GKRPA przyjęła 101 nowych zgłoszeń co do osób nadużywających alkoholu o zobowiązanie ich do podjęcia leczenia odwykowego.

Po rozpatrzeniu 119 spraw, Komisja względem 55 osób wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu dla osób, u których zostanie stwierdzone uzależnienie od alkoholu.

Komisja wydała 75 pozytywnych opinii dotyczących wniosków o wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych co do zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej.

Komisariat Policji w Czerwionce-Leszczynach zatrzymał do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych 153 osoby nietrzeźwe w tym 41 nieletnich którzy zostali odwiezieni do domów rodzinnych.

Straż Miejska wylegitymowała 20 osób i nałożyła 7 mandatów karnych za spożywanie napojów alkoholowych wbrew zakazom ustawy, a 2 osoby podejrzane o ich spożywanie zostały pouczone. Zatrzymano 6 osób będących pod wpływem alkoholu: 4 rowerzystów, 1 motocyklistę oraz 1 kierowcę samochodu i doprowadzono do Komisariatu Policji. Do Izby Wytrzeźwień odwiezione zostały 4 osoby.

Na terenie gminy działają trzy grupy samopomocowe - grupa AA Krokus i grupa AA Serce, dla osób deklarujących uzależnienie od alkoholu oraz grupa AL-Anon Godność dla osób deklarujących Współuzależnienie od alkoholu.

Realizując zadania z zakresu edukacji i profilaktyki uzależnień, sfinansowano pobyt dla 33 dzieci i młodzieży na obozie socjoterapeutycznym, na którym realizowany był także program profilaktyczny „Bądźmy niepowtarzalni” dla 43 osób.

W ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2009”, udział wzięło 2.650 uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, którzy zdobyli 19 nagród indywidualnych i grupowych.

W różnych formach realizacji szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych poruszających problematykę uzależnień uczestniczyło 2.884 uczniów oraz 178 nauczycieli.

W alternatywnych formach spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w zajęciach sportowych promujących model na trzeźwy styl życia udział wzięło 618 uczestników.

CELE I ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU.

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszanie rozmiarów i natężenia tych, które aktualnie występują oraz tworzenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi.
2. Konstruowanie i utrwalanie modelu trzeźwego stylu życia u osób nadużywających alkoholu oraz promocja postaw abstynenckich.

3. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych w środowisku lokalnym w zakresie zagrożeń uzależnieniami ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z problemem alkoholowym przez objęcie ich formami pomocy psychospołecznej i prawnej oraz prowadzonymi zajęciami w ramach grup wsparcia.
5. Eliminowanie z rynku alkoholowego naruszeń prawa, które wynika z przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Wymiana doświadczeń w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na poziomie lokalnym poprzez udział w „**Śląskim Forum Profilaktyki Uzależnień**”.
7. Kontynuacja działań w ramach projektu „**Ogólnopolska Sieć Gmin Wiodących**”.

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU.

- I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
  1. Współpraca z placówkami leczenia odwykowego w zakresie leczenia i terapii osób uzależnionych od alkoholu oraz z biegłymi sądowymi w zakresie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
  2. Popieranie podejmowanych działań dążących do utworzenia na terenie gminy Poradni dla osób z problemami alkoholowymi w ramach Zakładu Opieki Zdrowotnej.
  3. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działalności zmierzającej do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione, poprzez motywację lub zastosowanie zobowiązania sądowego.
  4. Udzielanie informacji o możliwościach pomocy i leczenia odwykowego oraz porad psychospołecznych i prawnych dla osób i rodzin w sprawach związanych z problemem alkoholowym i wynikającą stąd przemocą w rodzinie.
  5. Wspieranie interwencji kryzysowej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach współpracy w zakresie działania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.
  6. Prowadzenie działalności Punktu Konsultacyjnego w celu zdiagnozowania problemów uzależnień i przemocy oraz zaplanowania pomocy i wsparcia dla osób i rodzin.
  7. Prowadzenie działalności Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Wsparcia Dziennego oraz innych środowiskowych świetlic socjoterapeutycznych.
  8. Dofinansowanie programów profilaktyczno-wychowawczych realizowanych w czasie różnych form wypoczynku oraz pobytu na nich dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.
- II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
  1. Rozpowszechnianie literatury tematycznej i wydawnictw oraz programów profilaktycznych traktujących o uzależnieniach i wynikających z nich problemach.
  2. Realizacja profesjonalnych programów profilaktycznych oraz autorskich programów szkolnych i środowiskowych dla dzieci i młodzieży w ramach poprawy bazy materialnej do działań profilaktycznych w rozwiązywaniu problemów uzależnień.
  3. Działania integrujące psychoprofilaktykę z aktywnością sportową w ramach pozalekcyjnych zajęć sportowych objętych programami opiekuńczo-wychowawczymi i socjoterapeutycznymi, w powiązaniu z Funduszem Zajęć Sportowych dla Uczniów.
  4. Prezentacje teatralnych i innych artystycznych form programów profilaktycznych dotyczących problemów uzależnień oraz zjawisk przemocy i agresji.
  5. Propagowanie i wspieranie trzeźwych obyczajów w ramach tworzenia alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie zakupu materiałów i sprzętu niezbędnego do ich realizacji.
  6. Organizacja różnych form gminnych konkursów w zakresie wiedzy tematycznej profilaktyki problemowej oraz promocji zdrowego stylu życia bez nałogów.

7. Prowadzenie społecznej edukacji związanej z profilaktyką problemów alkoholowych poprzez prelekcje, pogadanki i wykłady oraz artykuły w prasie lokalnej.
8. Udział w ogólnopolskiej akcji „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz innych ogólnopolskich, regionalnych i gminnych akcjach i projektach dotyczących problematyki uzależnień.
9. Szkolenia grup zawodowych i osób, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wynikającymi z nich patologiami życia społecznego.
10. Współpraca z Powiatową Szkołą Liderów w celu przygotowania młodzieżowych animatorów programów profilaktycznych do działań w grupach rówieśniczych.

III. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i wynikających z nich uzależnień.

1. Tworzenie warunków sprzyjających działalności pożytku publicznego przez dofinansowanie w ramach dotacji, realizację profilaktycznych programów środowiskowych w oparciu o zadania ujęte w Programie Gminnym oraz Programie Współpracy z organizacjami pozarządowymi.
2. Popieranie inicjatyw krzewienia trzeźwości, abstynencji i innych oddziaływań na osoby nadużywające alkoholu oraz wspierania członków ich rodzin.
3. Podejmowanie współpracy i koordynacja działań w ramach interdyscyplinarnej pomocy dla osób z problemem alkoholowym w zakresie zadań własnych gminy, powiatu i województwa.
4. Wspieranie zatrudnienia socjalnego w ramach współpracy z Centrami i Klubami Integracji Społecznej jako uzupełnienie dla działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, realizowanych na szczeblu lokalnym, przez ich dofinansowanie w przypadku uczestnictwa w nich osób z problemem uzależnień, pochodzących z terenu gminy.

IV. Inicjowanie działań zmierzających do kształtowania polityki lokalnej dotyczącej obrotu napojami alkoholowymi oraz ograniczania dostępności do alkoholu.

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy dotyczących reklamy, promocji, informowania o sponsorowaniu i zakazie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
2. Ustalanie przez Radę Miejską w formie uchwał, przepisów gminnych o charakterze wykonawczym w zakresie liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
3. Prowadzenie działań kontrolno-interwencyjnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w punktach ich sprzedaży.
4. Organizacja szkoleń dla sprzedawców w zakresie zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych oraz dla handlowców w zakresie obrotu napojami alkoholowymi w przypadku zmian w przepisach ustawy i przepisach gminnych.

V. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach związanych z działalnością prowadzoną przez Komisję.

1. Komisja prowadzi swoją działalność poprzez dyżury co najmniej raz w tygodniu, obrady na posiedzeniach ogólnych co najmniej raz w miesiącu, kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zależności od potrzeb.
2. Za udział w pracach Komisji, jej członek otrzymuje wynagrodzenie płatne miesięcznie z dołu, według ilości zrealizowanych godzin pracy, nie więcej niż 10 godzin w miesiącu.
3. Podstawą ustalenia wynagrodzenia jest stawka za 1 godzinę wynosząca:
  - dla przewodniczącego, zastępcy, sekretarza - 40,00 zł brutto (słownie: czterdzieści złotych)
  - dla pozostałych członków - 30,00 zł brutto (słownie: trzydzieści złotych).

Gminny Program jest podstawą do składania ofert na realizację zadań w nim ujętych oraz wniosków o przyznanie dotacji z budżetu gminy na dofinansowanie zgłoszonych projektów.